QORTI CIVILI
PRIM'AWLA
ONOR IMHALLEF ANNA FELICE

Illum 17 ta' Gunju, 2020

Rikors Guramentat Nru: 1114/2017 AF

Elena Mallia

vs

L-Avukat Dr. Christopher Chircop u l-Prokuratur Legali Joeline Pace Ciscaldi li b'digriet tas-26 ta' Frar 2018 gew mahtura Kuraturi Deputati sabiex jirrapprezentaw lill-assenti John Mallia

Direttur tar-Registru Pubbliku

Il-Qorti:

Rat ir-rikors ta' Elena Mallia li permezz tieghu, wara li gie premess illi:

Ir-rikorrenti giet ammessa ghall-beneficcju tal-ghajnuna legali skond l-inkartament anness Dok. 1.

Ir-rikorrenti hija mart l-assenti John Mallia u dan skond ic-certifikat taz-zwieg hawn anness Dok. A.

L-imsemmi John Mallia kien jahdem bhala *international truck driver*.

F'Gunju 2004 l-imsemmi John Mallia mar ghax-xoghol izda qatt ma gie lura.

Permezz ta' email li l-esponenti rceviet minghand certu Simon Wilson (Barrister) hija giet informata li zewgha kien gie nieqes kagun ta' Tsunami gewwa Phuket, Thailand (Dok. B).

Ir-rikorrenti anke ghamlet kuntatt mal-Interpol (Dok. C).

Minn dakinhar sal-lum ir-rikorrenti ma semghet qatt xejn aktar dwar zewgha nonostante li ghaddew aktar minn ghaxar snin u ghalhekk l-istess John Mallia huwa prezunt mejjet.

L-intimat Direttur tar-Registru Pubbliku qed jirrifjuta li johrog certifikat tal-mewt prevja ordni minn din l-Onorabbli Qorti.

Ghalhekk kellu jigi ntavolat dan ir-rikors guramentat.

Intalbet din il-Qorti sabiex:

1. Tiddikjara u tiddeciedi illi l-assenza tal-intimat John Mallia minn dawn il-gzejjer ilha tippersisti ghal zmien aktar minn ghaxar snin kontinwi mid-data tal-ahhar ahbar tieghu.

2. Tiddikjara ghalhekk l-istess John Mallia huwa prezunt mejjet.

3. Tordna lill-intimat Direttur tar-Registru Pubbliku sabiex johrog certifikat tal-mewt ta' John Mallia.

4. Takkorda lir-rikorrenti d-dhul fil-pussess assolut tal-beni tal-assenti u l-ezercizzju assolut tal-jeddijiet li jiddependu mill-mewt tal-assenti.

5. Tiddikjara mahlula l-garanziji u li mghandhomx isehhu l-kawteli l-ohra li setghu gew ordnati fil-konfront tar-rikorrenti tul dawn l-ahhar ghaxar snin.

Bl-ispejjez kontra l-konvenuti li huma minn issa ngunti ghas-subizzjoni.

Rat id-dokumenti annessi.

Rat ir-risposta tad-Direttur tar-Registru Pubbliku li in forza taghha gie eccepit illi:

Preliminarjament l-esponenti teccepixxi illi l-attrici ma ddikjaratx abbazi ta' liema artikolu qed isejjes l-azzjoni odjerna. Ghaldaqstant l-esponenti hija tal-umli fehma illi jkun idoneju ghall-integrità tal-gudizzju illi l-attrici tiddikjara dan, nonostante l-fatt li skond it-talbiet kif dedotti, l-attrici taghti x'tifhem illi qed tippernja tali azzjoni ai termini tal-Artikolu 223 tal-Kapitolu 16 tal-Ligijiet ta' Malta.

Bla hsara ghas-suespost u in linea preliminari ukoll, l-esponenti teccepixxi illi din l-Onorabbli Qorti ghandha n-nuqqas ta' kompetenza *ratione materiae* sabiex taqta' u tiddeciedi t-talbiet tal-attrici rigward l-assenti John Mallia.

Bla pregudizzju ghal premess, l-esponenti teccepixxi wkoll fir-rigward tal-ewwel zewg talbiet dikjaratorji tal-attrici, din tal-ahhar ghandha tipprova illi hija proprju werrieta b'testment jew werrieta tal-ligi tal-assenti John Mallia.

Bla pregudizzju ghal premess, l-esponenti teccepixxi wkoll fir-rigward tal-ewwel zewg talbiet dikjaratorji tal-attrici, din tal-ahhar ghandha tipprova illi hija proprju werrieta b'testment jew werrieta skond il-ligi tal-assenti John Mallia.

Bla hsara ghal premess u fil-mertu, l-esponenti tiddikjara li mhijiex edotta mill-fatti kif ddikjarati fir-rikors guramentat u

ghaldaqstant ghal dak li jikkoncerna mal-mertu tal-kawza, l-esponenti tirrimetti ruhha ghad-decizjoni ta' din l-Onorabbli Qorti, salv però li l-provi migjuba jkunu l-ahjar f'ghajnejn il-ligi.

Finalment u bla hsara ghal dak espost, l-esponenti tissottometti illi fi kwalunkwe kaz l-azzjoni tal-attrici mhijiex attribwibbli ghal xi ghemil da parti l-esponenti u kwindi m'ghandhiex tigi assoggettata ghall-ispejjez tal-kawza istanti.

Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Bl-ispejjez kontra l-attrici, li qed tigi minn issa ngunta ghas-subizzjoni.

Rat ir-risposta tal-Kuraturi Deputati mahtura biex jidhru ghall-assenti John Mallia li eccepew illi:

Hija r-rikorrenti li ghandha l-piz tal-prova u cioè illi trid tkun ir-rikorrenti li permezz tal-provi mressqa minnha tikkonvinci lil dina Onorabbli Qorti illi l-alleggazzjonijiet li l-istess rikorrenti qeghda taghmel huma fondati.

L-esponenti f'dan l-istadju jiddikjaraw li m'ghandhomx konoxxenza tal-fatti ta' dan il-kaz u ghaldaqstant qeghdin jirrizervaw id-dritt li jressqu eccezzjonijiet ulterjuri jekk huma jsiru konoxxenti ta' fatti relatati ma' dan il-kaz.

Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Bl-ispejjez kontra r-rikorrenti li hija minn ngunta in subizzjoni.

Rat id-digriet taghha tal-10 ta' Jannar 2019 li permezz tieghu l-kawza giet riappuntata wara li kienet giet imhollija *sine die*.

Semghet lid-difensuri jittrattaw l-eccezzjoni tal-inkompetenza ta' din il-Qorti "*ration materiae*".

Ikkunsidrat illi din hija kawza parzjalment msejjsa fuq l-Art. 223 tal-Kodici Civili li tipprovdi testwalment illi:

"(1) Kull sentenza definittiva għandha tikkundanna lit-tellief għall-ispejjeż.

(2) Fil-każ ta' digriet interlokutorju, il-qorti tista' tħalli d-deċiżjoni dwar l-ispejjeż għas-sentenza definittiva, inkella tikkundanna t-tellief għall-ispejjeż.

(3) Fil-każijiet kollha, il-qorti tista' tordna li kull parti għandha tbati l-ispejjeż tagħha, meta kull waħda mill-partijiet tkun it-tellieфa f'xi punt tal-kawża, jew meta jindaħlu kwistjonijiet diffiċli tal-liġi, inkella għal xi raġuni tajba oħra.

(4) Fil-każijiet ta' appelli ritrattazzjonijiet fiergħa jewvessatorji, il-Qorti tal-Appell jew il-Qorti Kostituzzjonali tista' tikkundanna lill-appellant li jħallas lill-appellat l-ispejjeż għaldarbtejn.

(5) F'każ meta jinġieb xhud peritali ex parte minn xi waħda mill-partijiet fil-kawża, il-qorti għandha fis-sentenza definittiva tagħha tistabbilixxi somma xierqa li tista' tintalab bħala spejjeż għal dak ix-xhud. Il-qorti għandha, biex taqta' dwar l-ammont ta' dik is-somma, tqis l-entità tat-talbiet, f'każ ta' xhud peritali mhux residenti f'Malta, jekk kienx hemm esperti lokali li setgħu jagħmlu dak ix-xogħol u ċ-ċirkostanzi l-oħra kollha tal-każ. Il-qorti għandha wkoll tistabbilixxi kif il-ħlas ta' dawk l-ispejjeż għandu jinqasam bejn il-partijiet fil-kawża.

(6) Bla ħsara għall-artikolu 173(2)(ċ), meta xi parti mingħajr ebda raġuni ġusta tirrifjuta jew tonqos milli tipparteċipa quddiem medjatur jew tikkollabora miegħu, il-Qorti tista' tordna l-ħlas ta'spejjeż doppji favur il-parti l-oħra minħabba f'dak ir-rifjut jew nuqqas."

Dan l-Artikolu jsejjes il-kompetenza ta' materji tax-xorta msemmija fl-istess artikoli tal-ligi lill-Qorti Civili (Gurisdizzjoni Volontarja).

Madanakollu, r-rikorrenti f'din il-kawza qeghda titlob oltre. Precizament permezz tat-tieni talba taghha hija qeghda titlob dikjarazzjoni gudizzjarja tal-mewt ta' John Mallia. B'referenza

ghal tali dikjarazzjoni, l-Artikolu 831 tal-Kap. 16 jipprovdi ghal htiega ta' "sentenza" li tiddikjara l-mewt ta' persuna assenti:

> *"Is-suċċessjoni tinfetaħ kif tiġri l-mewt, jew dak in-nhar li tgħaddi f'ġudikat is-sentenza li biha jkun ġie ddikjarat illi l-persuna, li tas-suċċessjoni tagħha jkun irid isir il-ftuħ, għandhatitqies mejta minħabba li tkun ilha assenti żmien twil."*

Issa huwa minnu kif irriteniet din il-Qorti fis-sentenza Fenech vs Dr. Mark Busuttil noe (4 ta' Ottubru 2011), illi l-Qorti ta' Gurisdizzjoni Volontarja tippronunzja digrieti mhux sentenzi. Bl-emendi fil-ligi ghal dak li jirrigwarda l-pussess ta' hwejjeg l-assenti, hija l-Qorti ta' Gurisdizzjoni Volontarja li ghandha l-kompetenza esklussiva. Madanakollu, din il-Qorti hi tal-fehma li l-htiega ta' sentenza ghadha hemm fir-rigward ta' dikjarazzjoni ta' mewt u ordni lid-Direttur tar-Registru Pubbliku biex johrog ic-certifikat relattiv.

Ghal dawn ir-ragunijiet il-Qorti taqta' u tiddeciedi billi tichad l-eccezzjoni ta' inkompetenza mressqa mid-Direttur tar-Registru Pubbliku u tordna li l-kawza titkompla regolarment.

L-ispejjez jibqghu rizervati ghal gudizzju finali.

IMHALLEF

DEP/REG